

Henttaan liikenteellinen tarkastelu

1. Tarkastelualue ja tarkastelun lähtökohdat

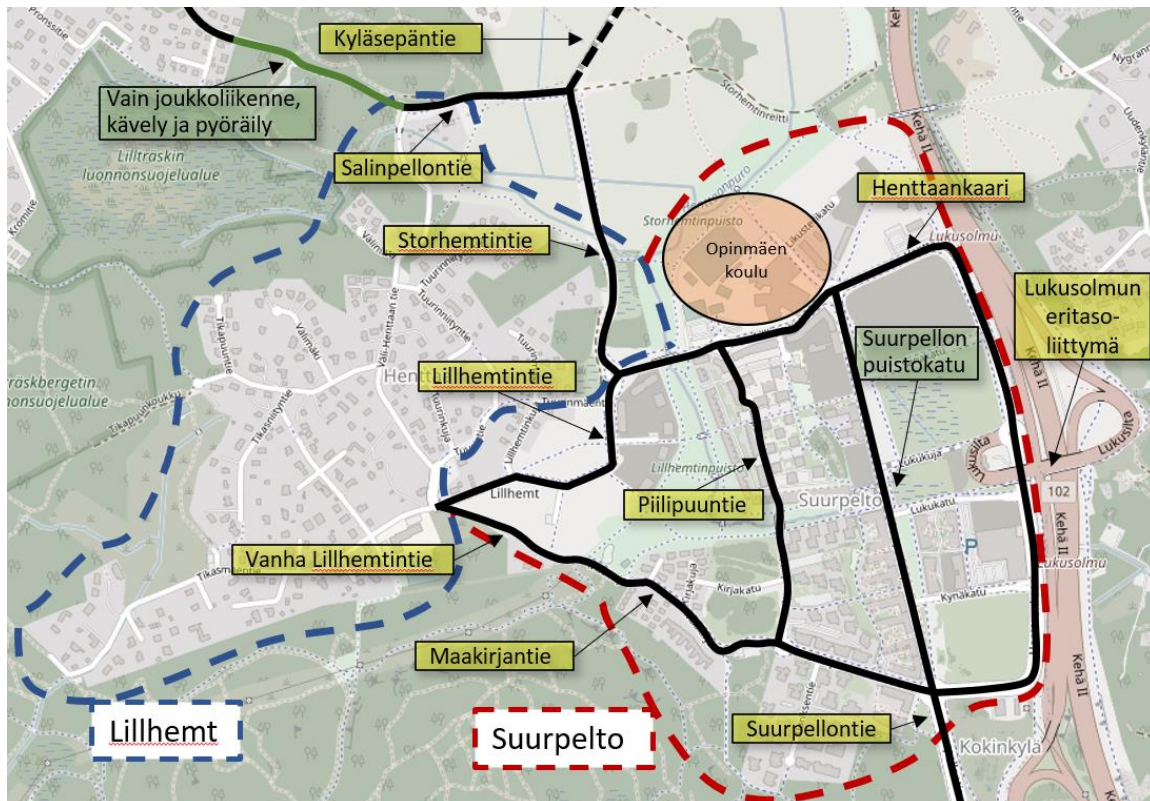
Tässä selvityksessä on tarkasteltu Henttaan alueen liikenteen toimivuutta. Työn lähtökohdiana on ollut Espoon kaupungin Henttaan alueen asukkailta saama palaute liikenteessä koetuista ongelmista. Erityisesti Maakirjantien katkaisemisen autoliikenteeltä on koettu vaikeuttavan liikkumista etenkin etelän suuntaan.

Tämä tarkastelu on tehty ulkopuolisena asiantuntija-arviona Espoon kaupungin toimeksiannosta. Työn lähtötietoja (Espoon kaupungilta kaupunkisuunnittelusta saatuja kaavatilannetta, väestöennusteita ja liikennelaskentatietoja) täydennettiin maastohavainnoinneilla. Työstä ovat WSP Finland Oy:ssä vastanneet Jari Laaksonen ja Timo Kärkinen.

2. Liikenneverkko ja liikenne

2.1. Katuverkko

Ainoa autoliikenteen reitti Lillhemtistä on Lillhemtintietä pitkin Henttaankaarelle ja edelleen joko Lukusolmun eritasoliittymästä Kehä II:lle tai etelän suuntaan Suurpellontielle. Ennen Lillhemtintien rakentamista liikenne kulki ainoastaan Maakirjantietä, joka on asemakaavassa katkaistu autoliikenteeltä. Alueelta pohjoiseen johtava Kyläsepäntie on rakenteilla ja valmistuu syksyllä 2023. Suurpellon puistokadulla on läpiajokielto muulle kuin joukkoliikenteelle. Piilipuuntien ei ole läpiajokieltoa, mutta autoliikennettä kadulla on rauhoitettu kadun linjauksen ja rakenteellisten järjestelyjen avulla.

Kuva 1. Tarkastelualue ja keskeinen katuverkko

Tärkeimmät syyt Maakirjantien katkaisuun ovat olleet kadun itäosaan rakennetun uuden asuinalueen liikenteen rauhoittaminen sekä Keskuspuiston ja Suurpellon välinen virkistysyhteys. Kadun läheisyyteen on suunniteltu virkistysalue sekä ulkoilu- ja latureitti, joka ei risteä autoliikenteen kanssa.

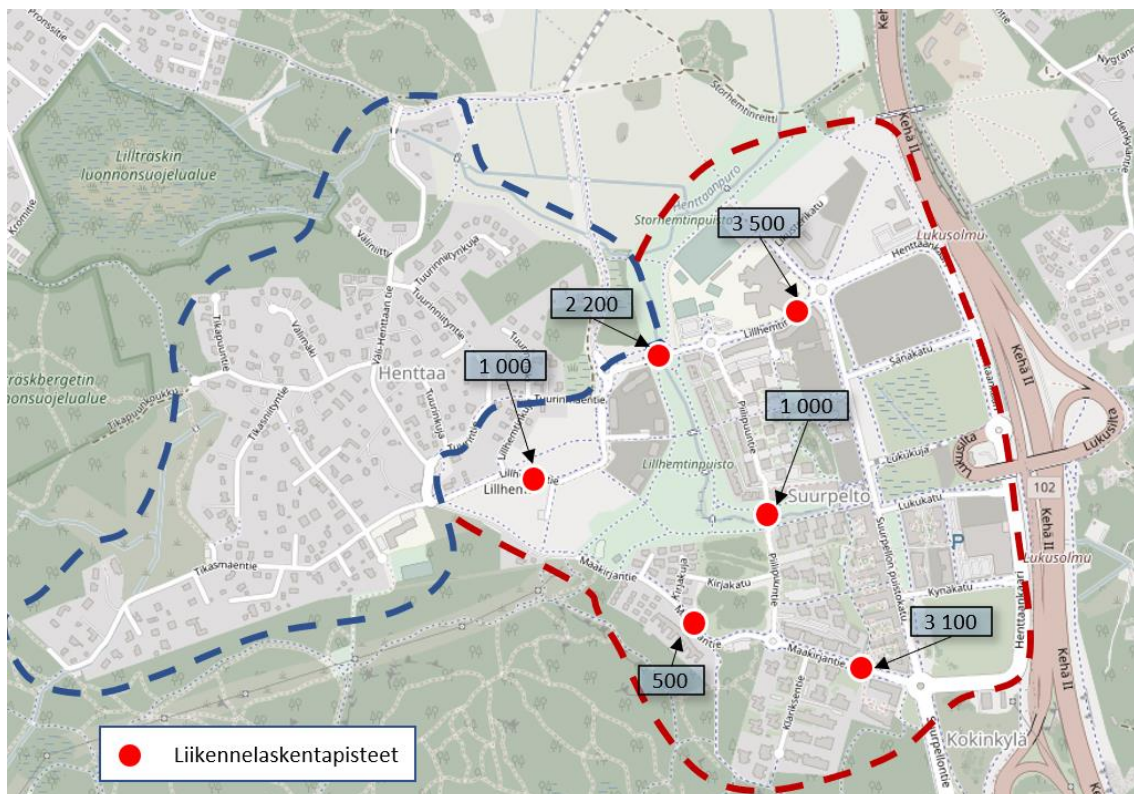
Entisen Maakirjantien länsiosa on muutettu jalankulun ja pyöräliikenteen reitiksi, jonka nimi on nykyisin Vanha Lillhemtintie. Toteutus on vielä kesken, sillä yksisuuntainen ajo-neuvoliikenne Suurpellon suuntaan on sallittu Vanhan Lillhemtintiellä Lillhemtin itäreunalla olevien asuinkortteleiden rakentamisen ajan.

Lillhemtistä liikennöi bussilinja 133 Lillhemt-Friisilä ja aluetta sivuaa Storhemtintietä ja Sallinpellontietä pitkin liikennöivä linja 118 Espoon keskus-Tapiola. Linjalla 133 vuoroväli aamulla on 30 minuuttia ja 10 minuuttia linjalla 118. Suurpellon puolelta liikennöivät lisäksi linjat 532 Leppävaara-Matinkylä ja 533 Järvenperä-Matinkylä.

Kävelylle ja pyöräliikenteelle on Lillhemtistä useita yhteyksiä Suurpeltoon sekä Keskuspuiston kautta Olarin suuntaan. Suurpellossa on kaksi kaupunkipyöräasemaa.

2.2. Liikenne

Suurpellon ja Lillhemtin alueiden liikennemääriä on mitattu viime vuosina säännöllisesti. Lillhemtintien länsipäässä liikennettä syksyn 2022 laskennoissa oli noin 1 000 autoa arkipäivässä. Henttaanpuron ylittävällä sillalla vastaava luku on noin 2200 autoa/vrk ja Opinmäen koulun kohdalla liikennettä oli noin 3 500 autoa arkipäivässä.

Kuva 2. Liikennelaskentapisteen ja liikennemäärät syksyllä 2022 (autoa/vrk)

Vilkkaimmat ajankohdat Lillhemtintien länsipäässä ovat aamu- ja iltahuiput klo 8-9 ja klo 16-17, jolloin autoja kadulla kulkee tunnissa noin 100. Nopeusrajoituksen 30 km/h ylittää noin puolet autoista. Henttaanpuron kohdalla liikenteen huiput ovat samat, mutta liikennemäärä noin kaksinkertainen, eli 200 autoa tunnissa. Nopeusrajoituksen ylittää runsaat

puolet kaikista autoista. Opinmäen koulun kohdalla selkeästi vilkkain aika on aamulla klo 8-9, jolloin kadulla on sekä työmatka- että koulun saattoliikennettä. Autoja kadulla kulkee tuolloin yli 400 tunnissa, kun vilkkaimpana tuntina illalla liikennemäärä on runsaat 300 autoa tunnissa. Nopeusrajoituksen 30 km/h ylittää tässäkin kohdassa noin puolet autoista.

Maakirjantiellä Kirjakujan ja Piilipuuntien välillä ajoi syksyn 2022 liikennelaskentojen mukaan keskimäärin noin 500 autoa arkivuorokaudessa. Näistä osa on Maakirjantiehen kytkeytyvien Kirjapihan ja Kirjakujan liikennettä, joten Lillhementistä tulevan autoliikenteen määrä on noin 400 autoa vuorokaudessa. Lillhementistä lähtevästä liikenteestä siis noin kolmasosa on valinnut reitikseen Maakirjantien. Vilkkain tunti kadulla oli klo 8-9, jolloin autoja sillä kulki noin 60. Kadun nopeusrajoituksen 30 km/h ylittää lähes kolme neljäsosaa autoista suurimpien yksittäisten nopeuksien ollessa yli 70 km/h. Ennen Lillhementintien valmistumista Maakirjantien liikennemäärä Kirjakujan ja Piilipuuntien välillä oli runsaat 1200 autoa vuorokaudessa. Liikennemäärä Maakirjantiellä Klariksentien itäpuolella syksyllä 2022 oli 3100 autoa vuorokaudessa.

Piilipuuntiellä liikkui arkipäivisin noin 1000 autoa ja liikenne oli vilkkaimmillaan aamulla klo 8-9, jolloin kadulla ajoi runsaat 100 autoa. Läpiajoa on rajoitettu mm. rakenteellisilla keinoilla. Niistä huolimatta kadun nopeusrajoituksen 30 km/h ylitti noin 10 % autoliikenteestä. Suurimmat nopeudet kadulla olivat yli 50 km/h.

Opinmäen koulun saattoliikenteen on aikaisempina vuosia todettu hetkellisesti jonouttavan Lillhementintien liikennettä varsinkin, kun kadun toisella puolella oli rakennustyömaa. Nyt rakennustyömaa on valmistunut ja koulun saattoliikenteen järjestelyjä on parannettu. Viimeisimpien liikennelaskentojen ja maastohavaintojen perusteella ongelma on saatu poistumaan eikä merkittävää liikenteen jonoutumista ole enää koulun läheisyydessä havaittu. Kiertoliittymässä on hetkellisesti muutamien autojen jono, joka purkautuu nopeasti. Liikennemäärienkin mukaan liikenne Opinmäen koulun kohdalla ja muuallakin Lillhementintiellä sujuu hyvin.

Mikäli Maakirjantietä tällä hetkellä käytävä autoliikenne siirtyisi Lillhementintielle, pystyisi se välittämään tämän lisäyksen hyvin. Liikennemäärä Opinmäen koulun kohdalla olisi tällöin 3900 autoa vuorokaudessa. Aamuhuipputuntina lisäys olisi alle 60 autoa. Vertailukohdaksi voidaan ottaa esimerkiksi Kirstintie Suvelassa, jonka varrella on myös koulutoimintoja. Kadun liikennemäärä on noin 7000 autoa vuorokaudessa. Kirstintiellä myös jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt sekä liikenneturvallisuuksilanne ovat vastaavalla tasolla Lillhementintien kanssa. Tosin erojakin on esimerkiksi bussipysäkkien toteutustavassa. Lillhementintiellä ei ole pysäkkejä sen vilkkaimmalla osuudella koulun kohdalla.

Autoliikenteen sujuvuuteen vaikuttavat myös monet muut seikat, kuten kadun ylittävän jalankulun ja pyöräliikenteen määrä, tonttiliittymät ja näkemät. Nämä eivät Lillhementintiellä merkittävästi vähennä autoliikenteen sujuvuutta.

2.3. Alueen rakentuminen ja sen vaikutukset liikenteeseen

Lillhementin pientaloalueella asuu nykyisin noin 700 asukasta ja Suurpellon kerrostalopainotteisella alueella noin 5 000 asukasta. Lillhementin alueen välittömässä läheisyydessä, Suurpelto III -kaava-alueella, rakennetaan lisää asumista Lillhementintien ja Henttaanpuron väliselle alueelle. Rakentamisen myötä alueen asukasluku kasvaa ja laskennallinen mitoitus alueelle on noin 700 asukasta. Yhdessä Lillhementin alue ja Lillhementintiehen liittyvä Suurpelto III -alue muodostaa noin 1400 asukkaan alueen.

Suurpellon alueelle Suurpellon puistikadun ja Henttaankaaren väliselle alueelle on tulossa lisää rakentamista, joka lisää alueen nykyistä asukasmäärää vajaalla 3000 asukkaalla. Suurpellon pohjoispuolelle on tulossa vähintään 6000 asukkaan Kyläseppä-Storhementin alue, jonka liikenteestä osa kulkee Suurpellon alueen kautta Kehä II:lle. Suurin osa

uuden alueen autoliikenteestä kytkeytyy rakenteilla olevan Kyläsepäntien kokoojakadun sekä Stensintien ja Klovinpellontien kautta pohjoisen suuntaan. Kyläsepäntien rakentaminen on käynnissä ja sen arvioitu avaaminen liikenteelle on vuoden 2023 syksyllä. Suurpellon suunnittelussa liikkumisen runkona on joukkoliikenteen runkolinja, joka mahdollisesti toteutetaan raitiotienä. Se palvelee yhteyksiä niin Matinkylän ja Olarin kuin Keran ja Lepävaarankin suuntiin.

Suurpellon alueen rakentuminen lisää alueen kokonaisliikennemääriä 2000-3000 ajoneuvolla vuorokaudessa. Tämä liikenne suuntautuu kuitenkin valtaosaltaan Kehä II:lle. Lillhemtin alueen täydentyminen lisää alueen autoliikennettä arviolta 700-900 ajoneuvolla vuorokaudessa. Kyläseppä-Storhemtin alueen liikenteen on alueen kaavarungon selvityksissä arvioitu lisäävän liikennettä Opinmäen koulun kohdalla siten, että liikennemäärä kadulla vuonna 2050 olisi 4900 autoa vuorokaudessa, lisäystä nykytilanteesta 1400 autoa.

3. Maakirjantien rooli alueen liikenneverkossa

Maakirjantie on suljettu läpikulkevalta autoliikenteeltä, jotta voidaan säilyttää tärkeitä viheryhteyksiä ja rauhoittaa asuinalueita. Tämä asemakaavoituksen lähtökohtana oleva periaate on hyvä ja kannatettava.

Maakirjantien avaaminen autoliikenteelle lyhentäisi joitakin reittejä. Esimerkiksi matka Lillhemtistä Matinkylään on nykyisin Lillhemtintien kautta 5,9 km, kun matka Maakirjantien kautta olisi 4,9 km. Matka-ajassa ero on vajaa kaksi minuuttia. Pohjoiseen Lukusolmun kautta suuntautuvilla matkoilla nykyinen ajoyhteys Lillhemtintien kautta on lyhyempi kuin reitti Maakirjantien kautta.

Lillhemtin alueelle on Maakirjantien katkaisun jälkeen vain yksi katuyhteys, eli tilanne ei tämän suhteen muutu aikaisemmasta. Lillhemtintie pystyy hyvin välittämään myös ennusteiden mukaisen liikennemäärän.

Maakirjantien sulkeminen siirtää sitä käyttäneen liikenteen Lillhemtintielle. Lisääntyvä auto liikenne Opinmäen koulun kohdalla korostaa tarvetta pitää huolta liikenneturvallisuudesta koulun kohdalla mm. rakenteellisilla ratkaisuilla siten, että ajonopeudet pysyvät matalina. Kiertoliittymä koulun kohdalla on paitsi liikenneturvallisuuksien myös autoliikenteen sujuvuuden kannalta tutkitusti hyvä ratkaisu. Koulun kohdalla ja lähialueillakaan ei ole viiden viime vuoden aikana tapahtunut poliisin tietoon tulleita henkilövahinkoihin johtaneita liikenneonnettomuuksia, joten kadun turvallisuus on tämän perusteella hyvällä tasolla.

Mikäli Maakirjantie avattaisiin autoliikenteelle pysyvästi, olisi sille tarpeen tehdä liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä, koska ajonopeudet siellä ovat suuria. Toimenpiteet voisivat olla erilaisia hidasteita tai ajoradan kavennuksia. Alueen maaperä saattaa olla tärinälle altis ja toimenpiteiden valinta vaatii siten lisäselvityksiä. Maakirjantien avaamisessa on myös huomioitava Suurpellon pohjoisosan rakentuminen ja sieltä mahdollisesti Maakirjantielle ohjautuva lisäliikenne.

Jos Maakirjantie avattaisiin kaksisuuntaiselle liikenteelle, käytäisi sitä Lillhemtin lisäksi osa Suurpelto III -alueen liikenteestä. Kadun liikennemäärä sen itäpäässä olisi arviolta noin 1200-1500 autoa ja Klariksentien itäpuolella noin 3900-4200 autoa vuorokaudessa.

4. Johtopäätökset ja suositukset

Liikennemäärien perusteella Maakirjantien avaamiselle kaksisuuntaiselle autoliikenteelle ei ole tarvetta, sillä liikennemäärä Lilhemtintiellä nykytilanteessa ja tulevaisuudessa alueen täydentymisen jälkeenkään ei ylitä verkon liikenteenvälityskykyä. Huipputunteina varsinkin aamulla kiertoliittymiin saattaa syntyä hetkellisesti jonoja, mutta muina aikoina liikenne kadulla on hyvin sujuvaa.

Kyläsepäntien avaamisen jälkeen Lilhemtintien liikennemäärästä osa siirtyy uudelle yhteydelle, mutta suurempi osa tulee jäämään edelleen nykyisille reiteille. Liikenneverkkoa voidaan kehittää voimassa olevan asemakaavan pohjalta, jossa Maakirjantie on suljettu autoliikenteeltä. Tärkeää on varmistaa alueen katujen liikenneturvallisuus ja erityisesti ajonopeuksien madaltaminen, kun nopeusrajoitukset ylittää useassa liikennelaskentapisteessä yli puolet autoista.

Lilhemtin alueen kokoon nähden siellä on hyvä joukkoliikennepalvelun taso sekä toimivat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet. Suurpellon aluetta palvelee tulevaisuudessa joukkoliikenteen runkolinja, joka parantaa alueen asukkaiden liikkumismahdollisuuksia merkittävästi. Henttaan puistokadun joukkoliikennekatuosuus on osa tätä tulevaisuuden suunnitelmaa.

Maakirjantie tai sen linjauksella oleva kävely-pyörätie on syytä säilyttää siten, että ajojyhteyks on mm. pelastustoimen ajoneuvojen käytettävissä. Pitkäaikaisissa poikkeustilanteissa olisi hyvä, jos yhteyks olisi mahdollista pienin toimin avata muullekin autoliikenteelle.

4.1. Liikenteen ja liikennejärjestelyiden kehittämisisideat

Mitään merkittäviä toimenpiteitä autoliikenteen sujuvuuden tai välityskyvyn parantamiseksi ei tarvita. Tärkeintä on varmistaa, että kävellen ja pyörällä liikkuvien, erityisesti Opinmäen kouluun kulkevien koululaisten, turvallisuus voidaan taata. Alueen liikenneturvallisuutta lisäävät paikalliset toimenpiteet on syytä kartoittaa ja toteuttaa.

Muutamia ajatuksia alueen liikenteen kehittämiseksi:

- Opinmäen koulun saattoliikenteen ja Lilhemtintien toimivuuden varmistamiseksi koulun oppituntien aloittamista voisi porrastaa lisää.
- Saattoliikennettä voidaan ohjata kauemmas koululta, esimerkiksi järjestämällä uusi saattopaikka Henttaankaarelle Henttaanaukion itäpuolelle, josta koululaiset voisivat kävellä kouluun.
- Koulussa voisi keskustella oppilaiden vanhempien kanssa mahdollisuuksista vähentää saattoliikennettä ja lisätä oppilaiden omaehtoista kulkemista kouluun.
- Tulevien työmaiden liikennejärjestelyt on suunniteltava paremmin ja niiden toteutusta on valvottava, jotta alueella havaittuja liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta merkittävästi heikentäviä tilanteita ei pääse jatkossa syntymään. Huomiota on kiinnitettävä työmaiden työntekijöiden pysäköintiin, raskaiden ajoneuvojen liikkumiseen alueella ja työmaakuljetusten purkupaikkojen järjestämiseen.

Valtaosa tarkastelualueen autoliikenteestä on sen asukkaiden ja Opinmäen koululaisia saattavien vanhempien synnyttämää. Siten avaimet alueen liikenneturvallisuuteen ovat heidän omissa käsissään: ajamalla nopeusrajoituksia noudattaen ja varovaisesti mm. Opinmäen koulun kohdalla varmistetaan lasten ja kaikkien muidenkin turvallinen liikkuminen alueella.